

A Fővárosi Ítéltábla a Sebestyén Ügyvédi Iroda (fél címe 1., ügyintéző: dr. Sebestyén Attila ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Dudás Gábor János ügyvéd (fél címe 2.) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. április 30. napján kelt 40.P.20.414/2013/37. számú ítélete ellen a felperes részéről 38. sorszám alatt előterjesztett és 40. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperest kártérítő felelősség terheli a 2006. január 18-án végrehajtott csípőprotézis műtéttel okozati összefüggésben a felperest ért károkért. Az iratokat a követelés összegére vonatkozó tárgyalás folytatása érdekében megküldi az elsőfokú bíróságnak.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen a közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A 2005. október 13-ai műtéti előjegyzés alapján a felperest 2006. január 15-én vették fel az azóta megszüntetett ...be (...), amelynek az alperes a jogutódja. A felperesen 2006. január 18-án csípőprotézis műtétet hajtottak végre, melynek során teljes protézist ültettek be baloldali csípőjébe. A „kórlefolyás” megjelölésű orvosi iratban rögzítették, miszerint a műtét váratlan szövődményeként a felperesnél a szárcapocs ideget érintően súlyos bántalom (nervus peroneus laesio) alakult ki. A felperest 2006. január 28-án bocsátották otthonába azzal, hogy rehabilitációja érdekében kezdje meg a gyógytornát. Az utókezelések ellenére a felperes bal lábfejének és lábujjainak a részleges bénulása megmaradt, a Szent Imre Kórház 2006. június 26-ai véleménye szerint valószínűleg maradványállapotról van szó. A műtét következtében megnövekedett alsó végtaghossz kiegyenlítésére a felperesnek gyógybetét alkalmazását javasolták, melyet azóta rendszeresen felírnak részére. A felperes bal lábának a műtét során bekövetkezett károsodása folytán botladozva jár, a műtét óta botot használ.

A felperes keresetében a műtéti szövődményekből eredő egészségkárosodása folytán elszenvedett vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság 40.P.25.804/2009/38. számú ítéletével a keresetet elutasította. A Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.310/2012/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét

hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy az új eljárásban derítse fel a műtétet megelőzően a felperes részére adott orvosi tájékoztatás tartalmát, különösen annak a beavatkozás várható kockázatára és a lehetséges szövődményeire vonatkozó részét.

A felperes a megismételt eljárásban fenntartott keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján 3.000.000 forint vagyoni, és 12.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összegek 2006. február 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy nem kapott tájékoztatást a műtét lehetséges szövődményeiről, így megfelelő ismeretek hiányában egyezett bele az operációba, melyet követően az állapota jelentősen rosszabbodott.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állítása szerint a műtétet megelőzően a kezelőorvos teljes körű tájékoztatást adott a felperes részére a műtét kockázatáról, ezen belül arról is, hogy a viszonylag gyakori szövődmények közé tartozik a végtagrövidülés. Ettől függetlenül úgy vélte: a tájékoztatás részleteinek nincsen ügydöntő jelentősége, mivel a műtét elvégzése feltétlenül szükséges volt, a beavatkozás nélkül a felperes valószínűleg már fekvőbeteg lenne.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 889.000 forint perköltséget, továbbá felhívásra 900.000 forint kereseti illetéket az állam javára. Megállapította, hogy a Magyar Állam 15 napon belül köteles megfizetni az alperes részére 130.000 forint szakértői díjelőleget.

Döntésének jogi indokolása szerint a megismételt eljárásban az alperes elsősorban azzal védekezett, hogy a felperes állapotának a javításához feltétlenül szükség volt a csípőprotézis behelyezésére, hiszen a műtét nélkül folyamatosan romlott volna az állapota. Erre a védekezésre figyelemmel kiegészítette a szakértői bizonyítást, és az aggálytalan szakértői vélemény, valamint a szakértők személyes előadása, továbbá az operátor orvos tanúvallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a műtét elmaradása esetén a felperes állapota mindenképpen romlott volna, nagy valószínűséggel ma már fekvőbeteg lenne. Ez a valószínűsíthetően bekövetkező állapotromlás megkérdőjelezi a felperes károsodását, hiszen a keresetlevélben abban jelölte meg a kárát, hogy műtét nélkül jobb állapotban lenne, hiszen nem alakult volna ki a végtaghosszabbodás, és a lábfej zsibbadás. Ezzel összehasonlítva a bizonyítottan romló állapotra utaló prognózis és a nagy valószínűséggel kialakuló fekvőbetegség nem jelentene kedvezőbb állapotot a felperes jelenlegi állapotához képest. Ebből következően a kártérítési kereset jogalapjának a szempontjából irreleváns, hogy a felperes teljes körű tájékoztatást kapott-e a műtét lehetséges kockázatáról, hiszen nincsen oksági kapcsolat a felperes egészségi állapota és a tájékoztatás esetleges elmaradása között. Amennyiben ugyanis a felperes a műtėti kockázatok ismeretében elutasította volna a beavatkozást, úgy az állapota mindenképpen rosszabbodott volna, nagy valószínűséggel már beállott volna a fekvőbeteg állapot, amely erősödő fájdalommal jár együtt. Álláspontja szerint a felperes által jelenleg érzett zsibbadás, lábfej bénulás, valamint

végtagjának a meghosszabbodása, bár kétséggel kívül mozgásnehezítettséget okoz, ezért nyilvánvalóan hátrányokkal jár, mégis előnyösebb állapot, mint a mozgáskorlátozottsággal járó fekvőbetegség. Erre figyelemmel a kár bekövetkezésének és az okozati összefüggés bizonyítottságának a hiányában elutasította a keresetet. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az alperes ügyvédi költségeinek a megtérítésére. Ezen felül a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére is a felperes köteles, mivel nem a per megindításakor, hanem csupán az eljárás későbbi szakaszában részesült teljes személyes költségmentességben.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, és a kereset teljesítését kérte. Indítványozta, hogy a bíróság közbenső ítélettel állapítsa meg a kártérítési kereset jogalapjának a fennállását abban az esetben, ha az összegszerűség vonatkozásában további tárgyalás szükséges. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete ténybelileg és jogilag is megalapozatlan. Kifejtette: az elsőfokú bíróság megfelelő bizonyítékok nélkül csupán feltételezésekre hagyatkozva jutott arra a következtetésre, hogy a műtét elmaradása esetén a mainál is rosszabb lenne az egészségi állapota, mivel valószínűleg fekvőbeteg lenne. Ebből a bizonyítatlan ténymegállapításból az elsőfokú bíróság helytelenül vonta le azt a következtetést, miszerint nincs jelentősége annak, hogy a felperes teljes körű tájékoztatást kapott-e a műteti szövődményekről. Ezzel az elsőfokú bíróság tovább gyengítette az egyébként sem „egyenrangú” orvos-beteg kapcsolatot, lényegében elvonva a beteg döntési jogát a javasolt gyógyászati beavatkozás elfogadását, avagy visszautasítását illetően.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokain alapuló helybenhagyására irányult. Vélekedése szerint a felperes nem szolgáltatott olyan bizonyítékot, amely aggályossá tenné az ítélezés alapjául szolgáló orvosszakértői véleményt, amely egyértelműen alátámasztja, hogy a műtét feltétlenül szükséges volt a felperes állapotának a javításához. Erre figyelemmel a műtét elvégzése nélkül a felperes állapota tovább rosszabbodott volna, vagyis a bekövetkezett szövődmények ellenére sem érte kár a felperest, illetve nem bizonyosodott be, hogy nagyobb mértékű az egészségkárosodása, mint a műtét elvégzése nélküli állapotrosszabbodása lenne.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírált [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése - a kártérítési kereset jogalapját érintően - megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást fogadta el az ítélezés alapjául, az elsőfokú bíróság érdemi döntésével azonban nem értett egyet, ezért azt - a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján - megváltoztatta.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244. §-ának az utaló szabálya szerint a kártérítési kereset elbírálására a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, melynek a 339. § (1) bekezdése értelmében a károsultat

terheli annak bizonyítása, hogy vagyoni és nem vagyoni kárai a károkozó felróható magatartásával okozati összefüggésben keletkeztek.

A megismételt eljárásban a felperes már nem hivatkozott műtéttechnikai hibára, és a beépített protézis méretét sem kifogásolta, hanem abban jelölte meg az alperes jogellenes magatartását, hogy nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, így a lehetséges szövődmények ismerete nélkül adott műtéti beleegyező nyilatkozatot.

Az Eütv. 13. § (1) bekezdése a beteg jogosultságai közé sorolja a teljes körű tájékoztatáshoz való jogot, amelynek keretében a 13. § (2) bekezdés c) pontja szerint a javasolt beavatkozások elvégzésének, illetve elmaradásának a lehetséges előnyeiről és kockázatairól is tájékoztatást kell kapnia. E jogosultság érvényesüléséhez az Eütv. tájékoztatási kötelezettséggel terheli a kezelőorvost, akinek a beteg tájékoztatása során kiemelt figyelmet kell fordítani a kezelés általánosan ismert jelentős mellékhatásaira, az esetleges szövődményekre és a beavatkozások lehetséges következményeire, azok előfordulási gyakoriságára [Eütv. 135. § (2) bekezdés].

Mivel a felperes vitatta, hogy teljes körű tájékoztatást kapott a részére javasolt csípőprotézis műtétről, ezért a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a törvényi kötelezettségének eleget tett. Az operatőr orvos vallomásából kitűnően a műtétet megelőzően minden lényeges kérdést át szokott beszélni a betegekkel, és átad részükre egy „brossúrát”, amely - egyebek mellett - a műtét kockázatát és lehetséges szövődményeit, illetve azok gyakoriságát is tartalmazza. A felperessel folytatott megbeszélés konkrét tartalmára azonban az orvos és a mellette szolgálatot teljesítő szakasszisztens sem emlékezett, és csak általánosságban nyilatkoztak arról, hogy a betegek részletes tájékoztatást szoktak kapni a műtétet megelőzően. Az alperes nem vállalta a felperes részére átadott tájékoztató „brossúra” csatolását sem, és a fellebbezési tárgyaláson megerősítette, hogy az nem áll rendelkezésére. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részére adott tájékoztatás tartalma nem volt felderíthető. Ez azt jelenti: az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperes teljes körű tájékoztatást kapott a csípőprotézis műtét lehetséges szövődményeiről, különös tekintettel a végtagrövidülésre, amelynek a gyakorisága - a szakvélemény szerint - olyan mértékű, hogy arról mindenképpen tájékoztatni kell a betegeket.

A Pp. 3. § (3) bekezdése egyértelmű iránymutatást ad arra nézve, hogy a bizonyítottság hiányát a bizonyítási kötelezettséggel terhelt fél hátrányára kell értékelni, vagyis az alperes kártérítő felelősséggel tartozik mindazon egészségkárosodásért, amely nem következett volna be, ha a felperes a teljes körű tájékoztatás birtokában visszautasítja a műtétet.

Az alperes a felelősség alóli mentesülés érdekében azzal védekezett, hogy a műtét nélkül a felperes egészségkárosodása a jelenleginél nagyobb mérvű lenne, hiszen valószínűsíthetően ma már fekvőbeteg lenne. Ez az érvelés azonban - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - azért nem helytálló, mert a műtét szövődményeként jelentkező állapotromlás nyomban a műtétet követően bekövetkezett, míg a műtét nélkül csak egy későbbi

bizonytalan időpontban bekövetkező állapotromlással kellett volna számolnia a felperesnek. A szakvélemény elkészítésében résztvevő szakkonzulens szóbeli meghallgatása során megerősítette, hogy a csípőprotézis nélkül bizonyosan súlyosbodott volna a felperes állapota, de azt nem lehet meghatározni, hogy mennyi idő alatt jutna el a fekvőbeteg állapotig. A szakkonzulens csupán azt valószínűsítette, hogy meghallgatásának a 2014. decemberi időpontjában – azaz több mint 8 évvel a műtét után – a felperes már feltehetően fekvőbeteg lenne (40.P.20.414/2013/28. számú jegyzőkönyv). A műtétet követően azonnal jelentkező felperesi állapotromlást tehát nem menti az a körülmény, hogy a felperesnek műtét nélkül is számítania kellett volna egy előre meg nem határozható későbbi időpontban, várhatóan évekkel később jelentkező állapotromlással.

A kifejtettek szerint az alperesnek nem sikerült bizonyítania azokat a körülményeket, amelyek mentesíthetnék a tájékoztatási kötelezettség megsértésének a következménye alól. Ezzel szemben a felperes bizonyította a kártérítő felelősség konjunktív feltételeinek a fennállását (kár, jogellenes magatartás, okozati összefüggés), hiszen teljes körű tájékoztatás nélkül, hiányos ismeretek alapján egyezett bele a csípőprotézis műtétbe, amelynek szövődményeként olyan egészségkárosodást szenvedett, amely elnehezítette a mozgását. A felperest illető vagyoni és nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításához azonban további tárgyalásra van szükség, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 213. § (3) bekezdése szerint közbelső ítéleti döntésével csupán a kártérítési kereset jogalapjának a fennállásáról határozott, és a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva megállapította, hogy az alperest kártérítő felelősség terheli a 2006. január 18-án végrehajtott csípőprotézis műtétrel okozati összefüggésben a felperest ért károkért. Ezzel egyidejűleg a kártérítési kötelezettség összegének a megállapításához szükséges tárgyalás folytatása érdekében az iratokat megküldi az elsőfokú bíróságnak.

A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az alperes köteles megtéríteni az eredményesen fellebbező felperes részére a jogi képviselete ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján a tényleges ügyvédi tevékenység arányában mérlegeléssel állapította meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerint hozzáadódik az áfa.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 56. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. december 16.

Dr. Sághy Mária s. k.  
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s. k.      Dr. Kincses Attila s. k.  
előadó bíró                      bíró